

Abp S. Nowak, *Przez Maryję do Jezusa. Modlitewnik sanktuarium w Borownie*, Częstochowskie Wydawnictwo Archidiecezjalne „Regina Poloniae”, Częstochowa 2015, ss. 175.

Sanktuarium to miejsce kultu związanego z faktem nadprzyrodzonym, relikwiami lub cudownym wizerunkiem. Do tego miejsca przybywają wierni, aby modlić się, prosić o łaski, przebaczenie, czy też dziękować. Na polskiej ziemi – obok sanktuarium jasnogórskiego – mamy wiele takich miejsc, rozsianych w różnych zakątkach, mniej lub bardziej znanych. Na ziemi częstochowskiej, niejako w cieniu Jasnej Góry, bo w oddaleniu zaledwie 18 km na wschód od Częstochowy, znajduje się parafia sanktuaryjna w Borownie. Jej dzieje sięgają końca XIV wieku. Kościół i parafia w Borownie cieszą się czterema wyjątkowymi dobrodziejstwami. Parafia ta posiada: stary, piękny obraz Matki Bożej Szkaplerznej, słynący łaskami obraz Matki Bożej Kodeńskiej w stylu barokowym z 2 poł. XVII w., duży obraz Miłosiernego Pana Jezusa przy słupie biczowania oraz chlubi się łaską obecności Błogosławionych Męczenników XX wieku, gdyż wikariuszem w latach 1912 – 1917 był tutaj bł. ks. Józef Straszewski, męczennik obozu w Dachau.

Z inicjatywy obecnego proboszcza parafii w Borownie, ks. Piotra Krzemińskiego, arcybiskup senior Archidiecezji Częstochowskiej Stanisław Nowak przygotował modlitewnik zawierający bogaty zbiór modlitw: *Przez Maryję do Jezusa. Modlitewnik sanktuarium w Borownie*. Intencją autora jest, by stał się on pomocny wiernym parafii św. Wawrzyńca w Borownie oraz wszystkim pielgrzymującym do tego sanktuarium w osobistym spotkaniu z Miłosiernym Panem Jezusem i Jego Matką oraz świętymi męczennikami z pierwszych wieków chrześcijaństwa i błogosławionymi z XX stulecia.

Modlitewnik otwierają *Słowa wprowadzające* obecnego Metropolity Częstochowskiego arcybiskupa Wacława Depy i arcybiskupa seniora Stanisława Nowaka oraz syntetyczna informacja o dziejach parafii i kościoła w Borownie (s. 11-12). Modlitewnik został podzielony na trzy części. Każda z nich zawiera krótki rys historyczny, a następnie zebrane modlitwy, litanie, koronki, akty zawierzenia i oddania.

W części pierwszej, noszącej tytuł: *Z pokorną modlitwą do Matki Bożej Szkaplerznej w Borownie* (s. 13-70), możemy najpierw zapoznać się z historią słynącego łaskami XVII-wiecznego obrazu Matki Bożej z Dzieciątkiem, reprezentującego ikonografię tzw. Hodigitrii, czyli

Przewodniczki wskazującej na Chrystusa jako Drogę dla naszego życia. Został on przemalowany i otrzymał imię Matki Bożej Szkaplerznej. Jego obecność pobudziła wiernych z Borowna oraz pielgrzymów do rozwinięcia kultu szkaplerznego. Następnie *Modlitewnik* zawiera modlitwy, litanie i koronki do Najświętszej Maryi Panny. Obok znanych, tradycyjnych litanii, wierni znajdą w nim przeznaczoną do prywatnego odmawiania Litanie do Matki Bożej Bolesnej, karmelitańską Litanie do Matki Bożej Szkaplerznej, Koronkę do siedmiu Bolesci Matki Bożej, modlitwy św. Jana Pawła II, Nowennę do Matki Bożej Borowieńskiej, hymn *Pani z pól Borowna* autorstwa ks. M. Cisowskiego oraz wiele różnych modlitw do Matki Bożej Szkaplerznej (m.in. Akt oddania się Matce Bożej Szkaplerznej oraz Modlitwę zawierzenia się Matce Bożej Szkaplerznej).

Druga część *Modlitewnika* zatytułowana jest: *Spotkania z Jezusem przy słupie biczowania* (s. 71-116). Znajdujemy tam najpierw wyjaśnienie, iż cześć Matki Bożej, którą Kościół nazywa „nadpochwalną”, jest ściśle związana z kultem Pana Jezusa i jemu podporządkowana. Dlatego też we wszystkich prawie sanktuariach maryjnych prawda ta zostaje wyeksponowana poprzez ołtarz, obraz lub figurę Chrystusa, najczęściej ukrzyżowanego. W Borownie jest to olejny obraz Jezusa ubiczowanego przy słupie. Zawiera on teologiczną mądrość, iż wszelkie łaski płyną do nas z tajemnicy Chrystusowego krzyża i zmartwychwstania, co w naszych czasach – dzięki św. Faustynie i św. Janowi Pawłowi II – doprowadziło do rozwoju kultu Bożego miłosierdzia. Spojrzenie na borowieński obraz Jezusa przy słupie po okrutnym biczowaniu pobudza wiernych do głębokiej refleksji duchowej. Uświadomienie sobie bezmiaru cierpienia, które Jezus świadomie przyjął na siebie za ludzkie grzechy, prowadzi niejednokrotnie do nawrócenia serca. Spotkanie z Panem Jezusem ubiczowanym w słynącym łaskami obrazie w kościele w Borownie jest okazją do serdecznej, modlitewnej z Nim rozmowy. Pomocą w tym dialogu może być tekst zamieszczonej w *Modlitewniku* nowenny czyli dziewięciu *Rozmów z Panem Jezusem przy słupie biczowania* (s. 81-101). Znajdziemy tam również inne modlitwy, litanie i koronki do miłosiernego Jezusa w tajemnicy Jego Męki (m.in. Litanie o Męce Pańskiej i Koronkę do Najświętszych Ran Pana Jezusa).

Trzecia część nosi tytuł: *Z Męczennikami do Chrystusa Miłosiernego Odkupiciela człowieka* (s. 117-169) i dzieli się na modlitwy dedykowane św. Wawrzyńcowi, diakonowi i męczennikowi z III wieku

chrześcijaństwa, patronowi parafii w Borownie oraz męczennikom XX wieku. Odpust parafialny obchodzony jest tam każdego roku 10 sierpnia, w liturgiczne wspomnienie świętego Patrona. Po krótkim opisie jego biografii i męczeństwa *Modlitewnik* zawiera modlitwy i hymny liturgiczne ku czci św. Wawrzyńca. Znajdziemy w nim hymny brewiarzowe z jego wspomnienia, poświęcone mu kazanie św. Augustyna: *Szafarz Najświętszej Krwi Chrystusa*, kilka zadedykowanych mu modlitw do prywatnego odmawiania oraz słowa i nuty hymnu *Męczenniku rzymskich dróg*. Następnie *Modlitewnik* prezentuje sylwetkę ks. Józefa Straszewskiego, kapłana diecezji włocławskiej, który przez pięć lat był wikariuszem w Borownie (1912 – 1917). Po aresztowaniu i osadzeniu go, wraz z innymi kapłanami diecezji częstochowskiej, m.in. z ks. Binkiewiczem i ks. Gietyngerem, w hitlerowskim obozie w Dachau, przeszedł tam drogę kaźni zakończoną razem z liczną grupą więźniów tego obozu zagazowaniem 12 sierpnia 1942 r. Ks. J. Straszewski znalazł się w gronie 108 Męczenników Kościoła w Polsce, beatyfikowanych przez Jana Pawła II 13 czerwca 1999 r. w Warszawie, podczas jego 7. pielgrzymki do ojczyzny. Do tych nowych 108 błogosławionych należą także bł. ks. Maksymilian Binkiewicz i bł. ks. Ludwik Roch Gietynger (wspomnienie liturgiczne 13 czerwca). Obok tych dwu kapłanów trzecią błogosławioną Kościoła częstochowskiego jest nazaretanka, męczennica z Nowogródka, bł. s. Maria Kanuta (Józefa Chrobot), która wraz ze swymi dziesięcioma towarzyszkami została beatyfikowana przez Jana Pawła II w Rzymie 5 marca 2000 r. (wspomnienie liturgiczne Błogosławionych Sióstr Nazaretanek Marii Stelli i 10 Towarzystek przypada 4 września). W *Modlitewniku* znajdziemy Litanię do błogosławionego ks. Józefa Straszewskiego ułożoną przez ks. prof. dr. hab. Stanisława Urbańskiego do prywatnego odmawiania (s. 146-150) oraz Modlitwę do 108 Błogosławionych Męczenników (s. 159-169), gdzie wymienieni są z imienia i nazwiska, miejsca pochodzenia oraz pełnionych w Kościele zadań wszyscy ci Męczennicy.

Każdy, kto weźmie do ręki *Modlitewnik sanktuarium w Borownie* ks. arcybiskupa seniora Stanisława Nowaka, znajdzie w nim bogactwo treści modlitewnej, które najpierw „zmusi” go najpierw do nawiedzenia tego częstochowskiego sanktuarium, a na miejscu – będzie najważniejszym przewodnikiem w uzyskaniu łask sanktuaryjnych. Co więcej, *Modlitewnik* ten może stać się przyjacielem dla tych, którzy pragną rozwijać i pogłębiać swoje życie duchowe, zarówno dla osób duchownych,

jak świeckich, tak dla dorosłych, jak i dla dzieci i młodzieży. Technie z niego, charakterystyczny dla duchowości księdza arcybiskupa S. Nowaka, „pokłon maryjny”, nie ma bowiem pewniejszej drogi zbawienia, niż ta wiodąca „przez Maryję do Jezusa”.

Ks. Arkadiusz Olczyk